

Ю. М. Павлютін

ПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Наголошено на тому, що на тлі бурхливих подій виборчої кампанії 2020 р., посилення недовіри громадян до структур центральної влади та загальнонаціональних політичних лідерів, а також негативних наслідків державної політики в економічній, соціальній та культурній сферах актуалізувалося питання дослідження політичної безпеки як складової національної безпеки України.

Зроблено висновок, що політична безпека є об'єктом публічного управління, яке спрямоване на забезпечення сталого розвитку політичних відносин у суспільстві. Політична безпека потребує стратегічної та концептуальної основи у визначених нормативно-правових формах для наступного і послідовного втілення створеного механізму регулювання існуючих суспільних відносин у сфері забезпечення політичної стабільності в Україні.

На підставі аналізу прогностичної, інформаційної, профілактичної, мобілізуючої, ліквідаційної, охоронної, контрольної функцій політичної безпеки наголошено, що у сучасних умовах політична безпека повинна розглядатися як поліструктурний інститут публічного адміністрування, який володіє системою організаційно-правових засобів щодо захисту політичних прав і свобод громадян, політичного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності від посягань із застосуванням силового захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту.

До особливої групи політичних засобів віднесено воєнні засоби, а також визначено місце воєнної безпеки у забезпеченні політичної безпеки як складової національної безпеки.

Ключові слова: політична безпека, політична стабільність, національна безпека.

Постановка проблеми. Актуальним на сучасному етапі реформування системи забезпечення національної безпеки України залишається питання напрацювання моделі розвитку України з урахуванням в її змісті сучасних викликів та загроз для забезпечення національних інтересів. Його вирішення забезпечується, поряд із іншими, і політичними інструментами, які, своєю чергою, можуть бути як ефективними, так і, навпаки, деструктивними, що призводять до суспільно небезпечних соціальних наслідків, зокрема, до "...переважання суспільного песимізму ... низької соціальної активності..." [1, с. 522].

На тлі бурхливих подій "місцевих виборів-2020" і посилення недовіри громадян до офіційних структур влади та політичних лідерів вкотре актуалізувалося питання дослідження політичної безпеки як складової національної безпеки України, що спричинене негативними

наслідками державної політики в економічній, соціальній та культурній сферах.

Розвиток України як суверенної, демократичної, правової держави не можливий без утвердження засад демократичного розвитку, злагодженого правового механізму забезпечення прав і свобод громадян, конституційності реформ, легітимності політичної влади, тобто без забезпечення політичної безпеки. Водночас частими є намагання окремих осіб, їх об'єднань або окремих держав досягати своїх інтересів на території України за рахунок українських суспільства та громадян, через що, на думку О. Кравчука, "виникають додаткові складнощі із забезпеченням безпеки всіх вершин трикутника – особа, суспільство, держава" [2, с. 82].

Значущість проблеми політичної безпеки збільшується ще й тим, що на теоретичних і практичних рівнях її осмислення поки що немає чіткого уявлення про взаємозв'язок

тенденцій суспільного розвитку, спрямованих на політико-економічну інтеграцію країн та зростання впливу соціально-гуманітарних чинників на процеси політикотворення і характер політичних відносин [3, с. 20, 21].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі аспекти політичної безпеки досліджували українські вчені О. Білорус, О. Данельян, О. Дзьобань, В. Горбулін, А. Колодій, В. Ліпкан, А. Качинський, В. Копейчиков, О. Косілова, Б. Кормич, Є. Кравець, О. Кравчук, Н. Нижник, А. Погорілко, Х. Приходько, Г. Ситник, Ю. Тодика, В. Циганов та ін.

У праці О. Кравчука “Політична безпека України як наукова і практична проблема” політична безпека України подана як певний стан, внутрішня властивість, найважливіша атрибутивна характеристика, необхідна умова існування і функціонування політичної системи і всього соціуму, взаємозв’язок, взаємодія і співвідношення всієї сукупності чинників, що забезпечують їх збереження, захищеність, функціонування, розвиток та вдосконалення у несприятливих умовах [2, с. 83].

Учений Г. Ситник у монографії “Національна безпека України: теорія і практика” зазначив існування кореляції та мультиплікативного ефектів між змінами у політичній, економічній, соціальній і гуманітарній сферах як на національному, так і глобальному рівні, та наявністю у держави відповідних стратегій як проявів загального розуміння, яким чином досягти визначених стратегічних цілей [4, с. 6].

У праці М. Орел “Принципи, підходи та чинники розробки ефективної стратегії забезпечення політичної безпеки України” звертає увагу на проблему неадекватного реагування на небезпеки політичній безпеці (реалізації політичних інтересів і дестабілізації її політичної системи), невирішеність якої може призвести до вкрай тяжких наслідків, аж до втрати державності [5]. Крім того автор обґрунтував необхідність розроблення Стратегії забезпечення політичної безпеки України, яка за роки незалежності до цього часу не була предметом наукового дискурсу і не затверджувалася жодного разу [5].

Науковці О. Власюк, С. Пирожков, О. Белов у праці “Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики” констатували, що усвідомлення того факту, що загрозу національній безпеці може становити

дисбаланс у державі на користь традиційних структур держбезпеки, зумовлює необхідність створення у структурі національної безпеки системи важелів і противаг [6, с. 30, 31].

Питання політичної стабільності суспільства розглядається у працях таких західних дослідників, як Г. Алмонд, К. Дойч, Г. О’Доннелл, Д. Істон, С. Ліпсет, Дж. Пауелл, Д. Ростоу, С. Хантінгтон та ін.

Водночас проблема місця та ролі політичної безпеки в системі заходів із забезпечення національної безпеки України, її зв’язок із сучасною практикою управління державою залишаються практично не дослідженими правовою наукою.

Метою статті є викладення результатів проведеного аналізу місця і ролі заходів із забезпечення політичної безпеки в системі національної безпеки України та формулювання на цій основі науково обґрунтованих пропозицій щодо подальших розвідок у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Реалізація основних завдань політичної безпеки держави забезпечує її суверенний і самостійний розвиток, конструктивну діяльність державних органів, їх легітимність, а також повноцінне функціонування громадянського суспільства та головних його інститутів – політичних партій, громадських об’єднань, недержавних засобів масової інформації, рухів тощо [7].

Під час визначення ступеня безпеки держави важливо враховувати, якою мірою інтереси держави відображують інтереси суспільства та інтереси окремої людини. У демократичній державі у процесі реалізації внутрішніх і зовнішніх функцій головна увага акцентується на забезпеченні та реалізації прав і свобод людини.

Як стверджує К. Меркотан, в умовах демократії конкуренція обмежена, а визначеність політичних процедур поєднується з невизначеністю результатів. У невизначеності результатів криється основна функціональна слабкість демократії [8]. Такої ж позиції дотримується А. Пшеворський [9]. Настання невизначених результатів політичної діяльності, на наш погляд, створює можливі загрози національній безпеці з важкопрогнозованими соціально-політичними наслідками, а тому така діяльність має перебувати у сфері публічних відносин як владних інститутів, так і інститутів громадянського суспільства.

Відповідно, політична безпека є об'єктом публічного управління, яке спрямоване на забезпечення сталого розвитку політичних відносин у суспільстві, у зв'язку із цим потребує стратегічної та концептуальної основи у визначених нормативно-правових формах для наступного і послідовного втілення створеного механізму регулювання існуючих суспільних відносин у сфері забезпечення політичної стабільності в Україні. Однак, на відміну від інших сфер забезпечення національної безпеки, заходи забезпечення політичної безпеки дотепер не мали власної теоретико-правової моделі, що згодом відбилося в окремих протиріччях між текстами законів України “Про національну безпеку України” (2018 р.) та “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” (2010 р.).

Так, відповідно до ч. 4 ст. 3 Закону України “Про національну безпеку України” державна політика у сферах національної безпеки і оборони спрямовується на забезпечення воєнної, зовнішньополітичної, державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки, кібербезпеки України [10]; згідно зі ст. 6 Закону України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” засади політики у сфері національної безпеки і оборони віднесено до внутрішньої політики, а ч. 2 ст. 11 цього Закону визначає забезпечення національних інтересів і безпеки України як основні засади зовнішньої політики [11]. Окремі питання, що торкаються політичної безпеки, регулюються низкою інших нормативних актів, які також належним чином не систематизовані, а тому потребують відповідної наукової оцінки та обґрунтування.

На відміну від практики нормотворення політична наука і політична практика вважають політичну безпеку ключовим елементом національної безпеки (на що вказували окремі вітчизняні дослідники, зокрема О. Косілова [7, с. 72]), і розуміють під нею “комплекс заходів, спрямованих на збереження конституційно легітимізованого політичного ладу тієї чи іншої держави, забезпечення державотворення і конструктивної політики” [12, с. 502].

Як у правозастосовній, так і в політичній практиці спостерігається єдність поглядів щодо змісту понять “політична стабільність” та (або) “суспільно-політична стабільність”, які застосовуються з метою позначення кінцевих результатів виконання завдань забезпечення політичної безпеки та досягнення цілей відповідного процесу.

Стабільність стосується всіх сфер суспільно-політичного життя, визначається структурізацією суспільства – горизонтальною і вертикальною, його диференціацією – утворенням відповідних спільностей, соціальних груп і верств з властивими їм інтересами, відображенням цих інтересів різними політичними організаціями [13].

За позицією О. Кравчука, від цього значною мірою залежить безпека, а “загрози політичній стабільності ... стають загрозами безпеки суспільства в цілому” [2, с. 82]. Він також констатує, що система політичної безпеки має забезпечувати: “з одного боку, – формування і функціонування механізму вироблення і реалізації державної політики, що відповідає національним інтересам України, а з іншого, – запобігання трансформації цієї політики під впливом зовнішніх і внутрішніх деструктивних чинників у небезпечний, загрожуючий демократичному розвитку й існуванню суспільства спосіб” [2, с. 83].

При цьому слід звернути увагу на те, що у Законі України “Про основи національної безпеки України” (втратив чинність у 2018 р. у зв'язку з набуттям чинності Закону України “Про національну безпеку України”) використано терміни “політична стабільність” і “соціальна стабільність в суспільстві” [14], досягнення яких віднесено до пріоритетів національних інтересів України. У зазначених вище законах термін “стабільність” застосовано у ст. 7 Закону України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” у межах визначення основних засад внутрішньої політики в економічній сфері [11].

На відміну від Закону України “Про національну безпеку України” у тексті Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України доволі активно застосовано термін “стабільність”, зокрема, з метою віднесення участі сектора безпеки і оборони країни у забезпеченні міжнародної стабільності та безпеки до його основних завдань [15].

У сучасній українській мові “стабільність” означає “сталість, незмінність, стійкість” [16, с. 1381]. При цьому “стабільність” є запозиченням із західноєвропейських мов, пов'язаним із дієсловом “*stare*” (стояти, тривати, залишатися, зберігати) [17, с. 389].

Стабільність чи нестабільність (як протиположності) багато у чому пов'язані із суб'єктивними відчуттями людей, які, своєю чергою, є об'єктом використання агітаційно-пропагандистських та маніпулятивних

технологій, елементом у “переконанні” громадськості у наявності чи відсутності окремих загроз життєдіяльності особи у суспільстві, функціонуванню самого суспільства та держави. Подібні висновки, зроблені у межах політичної науки, привели до визнання нею необхідності визначення індикаторів (лат. *indicator*, від *indico* – показчик [18, с. 302]) політичної стабільності як об’єктивних показників та вимірів стабільності. Вбачається, що стосовно існування окремої людини та її діяльності у межах суспільства стабільність та нестабільність у своїй взаємодії виступають парадигмою такого існування (діяльності), але нестабільність є тим “винятком”, випадковістю, негативним поєднанням соціальних та політичних інтересів, результатом «зовнішнього» впливу тощо, що і є свідченням кризових явищ у політичній безпеці.

У сучасній політичній науці роблять спроби виокремити показники (індикатори) політичної безпеки, за допомогою яких визначаються можливі виклики та загрози політичній безпеці держави. Як вважав В. Кремень, функція індикаторів полягає у “попередженні” про порогові або небезпечні зміни політичного стану, а самі індикатори політичної безпеки – сукупність найважливіших макрополітичних показників, які характеризують відповідність стану суспільної системи визначеним критеріям політичної безпеки [19, с. 26]. Слід також погодитися з його висновками щодо існування “оптимального рівня”, відхилення від якого у будь-який бік має сприйматися як свідчення загрози, а отже, стає загрозою національній безпеці в остаточному підсумку.

Поряд із цим варто поділити думку стосовно класифікації індикаторів політичної безпеки, яка панує у політичній науці. Зокрема, у праці О. Косілової викладено таку класифікацію: відсутність перешкод і обмежень політичних прав і свобод громадян; наявність політичної опозиції; справедливість і відповідність державно-політичного ладу національним інтересам; політична міць і геополітичний статус країни; ефективність політики і державного управління, що виражається у здатності енергійно переборювати кризи, забезпечувати відновлення і стійкий розвиток; довіра і добровільна підтримка влади більшістю суспільства; політична стабільність; зростання внутрішніх і зовнішніх інвестицій у розвиток країни [7, с. 74].

У демократичних системах основна роль у досягненні політичної стабільності в контексті забезпечення політичної безпеки надається “конституціями” представникам громадянського суспільства, які мають на меті, насамперед, удосконалення системи політичного управління, чого, з нашого погляду, бракує сучасній Україні. Дослідниця Х. Приходько, розглядаючи проблеми конституційно-правової основи політичної безпеки, указує, що остання: формалізована у політичних відносинах, які охоплюються, регулюються і гарантуються Конституцією й законами України; є сукупністю факторів (умов), необхідних для функціонування і реалізації політичних основ конституційного ладу в Україні, політичних прав і свобод людини і громадянина, а також демократичного політичного режиму в Україні; поєднана у систему політичних конституційних відносин; забезпечує можливість і реальність здійснення демократичної влади й конституційної правосуб’єктності учасників цих відносин [20].

З урахуванням цього можливо вести мову про існування правого механізму політичної безпеки та його елементарний склад, режими його функціонування тощо. На думку Ю. Калужної, до елементів такого механізму належать: об’єкти (територія, державні і суспільно-політичні інститути, органи влади, політичні права і свободи, а також реальна політична діяльність громадян, соціальних груп і асоціацій тощо), які потребують захисту; погляди, принципи, концепції з цього приводу; система відповідних законів (правова основа); суб’єкти (спеціальні установи і органи, інші державні і суспільні установи, суспільство і громадяни), покликані захищати політичну сферу [21].

Відповідно, основними функціями політичної безпеки є: прогностична (прогнозування, передбачення, ідентифікація реальних і потенційних політичних та інших загроз); інформаційна (забезпечення актуальними даними про стан механізму політичної безпеки); профілактична (запобігання і нейтралізація ймовірних загроз та їх негативних наслідків для політичної системи і системи управління державою); мобілізуюча (оперативного реагування); ліквідації (своєчасна й адекватна реакція силами і засобами, що відповідають рівню загроз); охоронна (забезпечення безперервної діяльності всіх політичних інститутів, захист

вищого політичного керівництва держави); контрольна (оцінювання стану політичної безпеки, коригування раніше прийнятих політико-правових рішень у сфері забезпечення національної безпеки).

Діалектичний зв'язок між “політичною стабільністю” і “політичною безпекою” дозволяє порушити проблему якості політичної безпеки, яку, за позицією В. Циганова, необхідно визначати не стільки за непохитністю державно-політичного ладу, якому вона притаманна, скільки за тим, якою мірою вона сприяє, з одного боку, нейтралізації соціально-політичних конфліктів, а з другого, – розвитку і процвітання України в умовах викликів, ризиків і небезпечних невизначеностей сучасного світу [22, с. 17, 18]. Своєю чергою, проблема якості політичної безпеки породжує питання розподілу у системі забезпечення національної безпеки заходів, спрямованих на забезпечення політичної безпеки особи, та заходів, спрямованих на забезпечення політичної безпеки суспільства, як це, зокрема, зроблено А. Синіциним [23].

Ще у 2011 р. науковці В. Ребало та В. Шахов констатували, що “рівень політичної безпеки є недостатнім ... немає чіткої концепції досягнення політичної безпеки, яка розуміється занадто вузько, найчастіше тільки в контексті державних інтересів або навіть з позицій охорони інтересів правлячої еліти” [24, с. 168]. Крім того, на їх думку, “політична небезпека” пов'язується і з політичною нестабільністю суспільства, відсутністю конституційної згоди в ньому. За таких умов виникає соціально-економічна, політична і духовна база гострих соціальних зіткнень [24, с. 167]. Революційні події 2013–2014 рр. і становище у політичній сфері на той час підтвердили відповідні прогнози щодо проблеми політичної безпеки в Україні. Очевидним стало те, що відсутність концептуального підходу з врегулювання політичних суспільних відносин деструктивним чином впливає на їх стабільність.

Висновки

Політична безпека являє собою одну з найважливіших складових національної безпеки, що забезпечує демократичний потенціал розвитку держави на тривалий час, а також стабільність прогресивного розвитку суспільства.

У сучасних умовах політична безпека повинна розглядатися як поліструктурний

інститут публічного адміністрування, який володіє системою організаційно-правових засобів щодо захисту політичних прав і свобод громадян, політичного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності від посягань із застосуванням силового захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту. Особливу групу політичних засобів зовнішньої політики складають воєнні засоби. У таких умовах важливе місце у забезпеченні політичної (як складової національної) безпеки України посідає воєнна безпека.

Подальші наукові розвідки доцільно спрямувати на дослідження запобігання та нейтралізації викликів і загроз політичній безпеці, зокрема, питання забезпечення сталості конституційного ладу держави, дотримання демократичних процедур проведення виборів, реалізації та гарантії конституційних прав і свобод громадян, контролю діяльності органів держави громадянським суспільством.

Окремим напрямком дослідження проблем політичної безпеки є формування і реалізація політичної стратегії України, яка включає визначені геополітичні пріоритети України в сучасному світі, використання високоефективних організаційних способів і методів оборонного характеру, спрямованих на силове стримування суб'єктів посягання на національні інтереси України.

Перелік джерел посилання

1. Розумний М. М. Екстремізм і радикалізм у смисловому полі української політики : Українська політична нація: генеза, стан, перспективи / за ред. В. С. Крисаченка. Київ : НІСД, 2003. С. 521–529.
2. Кравчук О. Ю. Політична безпека України як наукова і практична проблема. *Політичні науки*. 2016. № 6. Т. 3. С. 82, 83.
3. Полтораков О. Реконцептуалізація поняття “безпека” в сучасному політико-політологічному дискурсі. *Політичний менеджмент*. 2009. № 5. С. 19–28.
4. Ситник Г. П. Національна безпека України: теорія і практика : монографія. Хмельницький ; Київ : Кондор, 2007. 616 с.
5. Орел М. Г. Принципи, підходи та чинники розробки ефективної стратегії забезпечення політичної безпеки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1110> (дата звернення: 12.10.2020).

6. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: вибр. наук. праці. Київ: НІСД, 2016. 528 с.

7. Косілова О. І. Політична безпека в системі національної безпеки України. *Правова інформатика*. 2011. № 1 (29). С. 72–78.

8. Меркотан К. Архетипные власти и современная демократия. *Публичное управление: теория и практика*. Харьков: ХарПИ НАГУ, 2014. С. 100–106.

9. Пшеворський А. Переходи до демократії. *Політологія: хрестоматія*. Київ: Наук. думка, 2004. С. 385–406.

10. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>. (дата звернення: 22.10.2020).

11. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>. (дата звернення: 22.10.2020).

12. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. Київ: Генеза, 2004. 735 с.

13. Крап А. Сутність політичної стабільності: індикатори та функції. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. Львів: Львівська політехніка, 2006. Вип. 18. С. 118–124.

14. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15#Text>. (дата звернення: 22.10.2020).

15. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 р. “Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України”: Указ Президента України від 14.03.2016 р. № 92/2016.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016?find=1&text=%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD#Text>. (дата звернення: 22.10.2020).

16. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.

17. Етимологічний словник української мови: у 7 т. Т. 5 Р-Т. 2006. 704 с.

18. Етимологічний словник української мови: у 7 т. Т. 2 Д-Копці. 1985. 571 с.

19. Кремень В. Г. Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення: монографія. Київ: МАУП, 1998. 92 с.

20. Приходько Х. В. Політична безпека України: конституційно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 1. С. 36–40.

21. Калужна Ю. В. Політична безпека як складова національної безпеки України. *Науково-дослідна робота молодих учених: стан, проблеми, перспективи* URL: <http://www.srw.kspu.edu/?p=975>. (дата звернення: 22.10.2020).

22. Циганов В. П. Політична безпека і безпечна політика: складові, ознаки, стан, тенденції. Київ: Ніка центр, 2006. 112 с.

23. Синіцин А. А. Співвідношення політичної і військової безпеки. *Актуальні проблеми військової політики і військової безпеки Росії*. Москва: ВУ, 2005. С. 26–28.

24. Ребкало В. Політична стабільність і політична безпека: характер та механізми взаємозв'язку. *Вісник Національної академії державного управління при Президенті України*. 2011. № 3. С. 159–169.

Стаття надійшла до редакції 08.11.2020 р.

УДК 342.78:351.746.1 (477)

Ю. Н. Павлютин

ПОЛИТИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ В СИСТЕМЕ МЕР ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ

Отмечено, что на фоне бурных событий избирательной кампании 2020 г., усиления недоверия граждан к структурам центральной власти и общенациональным политическим лидерам, а также негативных последствий государственной политики в экономической, социальной и культурной сферах актуализировался вопрос исследования политической безопасности как составляющей национальной безопасности Украины.

Сделан вывод, что политическая безопасность является объектом публичного управления, которое направлено на обеспечение устойчивого развития политических отношений в обществе. Политическая

безопасность требует стратегической и концептуальной основы в определенных нормативно-правовых формах для следующего и последовательного воплощения созданного механизма регулирования существующих общественных отношений в сфере обеспечения политической стабильности в Украине.

На основании анализа прогностической, информационной, профилактической, мобилизующей, ликвидационной, охранной, контрольной функций политической безопасности отмечено, что в современных условиях политическая безопасность должна рассматриваться как полиструктурный институт публичного администрирования, который обладает системой организационно-правовых средств по защите политических прав и свобод граждан, политического суверенитета, территориальной целостности и неприкосновенности от посягательств с применением силовой защиты в случае вооруженной агрессии или вооруженного конфликта.

К особой группе политических средств отнесены военные средства, а также отмечено место военной безопасности в обеспечении политической безопасности как составляющей национальной безопасности.

Ключевые слова: политическая безопасность, политическая стабильность, национальная безопасность.

UDC 342.78:351.746.1 (477)

Yu. Pavliutin

POLITICAL SECURITY IN THE SYSTEM OF MEASURES OF THE NATIONAL SECURITY PROTECTION OF UKRAINE

As the article notes in view of the turbulent events of the 2020 election campaign, the growing distrust of citizens in the structures of central government and national political leaders, as well as the negative consequences of state policy in the economic, social and cultural spheres, the issue of studying political security as a component of the national security of Ukraine has become relevant.

The author draws attention to the fact that the onset of uncertain results of political activity creates a threat to national security with difficult-to-predict socio-political consequences, and also emphasizes that political activity should be in the sphere of public relations of both government institutions and civil society institutions.

It is concluded that political security is an object of public administration, which is aimed at ensuring the sustainable development of political relations in society. Political security requires a strategic and conceptual framework in certain regulatory forms for the next and consistent implementation of the created mechanism for regulating existing public relations in the field of ensuring political stability in Ukraine.

Based on the analysis of the prognostic, informational, preventive, mobilizing, liquidation, security, control functions of political security, it is noted that in modern conditions, political security should be considered as a multi-structural institution of public administration, which has a system of organizational and legal means to protect the political rights and freedoms of citizens. Political sovereignty, territorial integrity and inviolability from encroachments with the use of force protection in the event of armed aggression or armed conflict.

Military means are referred to a special group of political means, and the place of military security in ensuring political security as a component of national security is noted.

Further scientific research is proposed to be directed to research on the prevention and neutralization of threats and challenges to political security, in particular, issues of ensuring the stability of the constitutional system of the state, observance of democratic procedures for holding elections, implementation and guarantees of constitutional rights and freedoms of citizens, control of the activities of state bodies by civil society.

Keywords: political security, political stability, national security.

Павлютін Юрій Миколайович – кандидат юридичних наук, докторант Національної академії Служби безпеки України
<https://orcid.org/0000-0002-1992-7522>